

ERDÉLYI GAZDA

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expresszvonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec | **Export** pezsgők
Extra Sec | angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry. | Vin Brut | Britannia Sec.

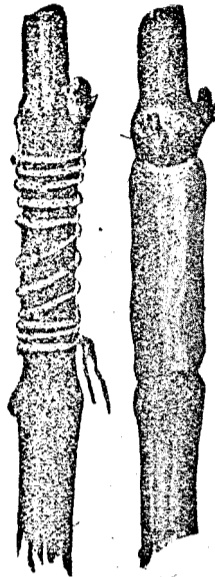
!Jutányos árak! — Árjegység ingyen!

(821.)

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcsstermelő Szövetkezet,

— Alakult 1897-ben. —

Hirdetmény.

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcsstermelő szövetkezet közhírré teszi, hogy 300 holdas, immunis talajú telepén termelt, csakis elsőrendű sima szőlővesszőket, egyes fajokból két éves gyökereket is, továbbá kiváló szép kajszin barack, alma, körte, meggy, cseresznye, szilva, őszi barack és birs oltványokat, ojtott epert, különféle díszfákat, cserjéket ajánl a legjutányosabb áráért.

A készletben levő ojtványok oly sikerültek, hogy a legnagyobb igényeket is kielégítik.

Árjegyséket kívánatra bérmentve küldünk. (819.)

Kolozsvár
Szentegyház-u. 6.

Budapest
V. Nádor-u. 3.

FODOR JÓZSEF

csász. és kir. udvari szállító,

butorgyáros, kárpitos és diszitó.

Ajánlja a n. é. közönségnek ujonnan megnyitott **kész asztalos és kárpitos butorokkal** dusan felszerelt nagy

Butor-telepét

kegyes pártfogásába. A cég elve: pontos és lelkismeretes kiszolgálás, **szabott árak!**

(833.)

Eladó vagy haszonbérbe adó

Kisküküllőmegyében Nagy-Cserged végén Marosvásárhelyre vezető főút szomszédságában egy 400 holdan felüli tagosított birtok, összekötve 6 osztályú úri új kőlak és 3 osztályú kőkonyhával, minden szükséges többnyire új gazdasági épületek, 40—50 darab marhának istállóval és gyümölcsösökkel.

A tagnak nagyon magas Héderfája felüli részén van egy délnek fekvő mély termő rétegű 40—50 holdnyi szántó kis emelkedéssel, mely éppen ripária alanyú szőlő oltvány telepítésére fagymentes fekvésénél fogva is olyan alkalmas, a milyen alig lehet valahol találni.

A szükséges trágya és permetező anyag 140 hold kaszáló, legelő és a mellette levő bővizű csorgóval, minden költséges fuvarozás nélkül előállítható.

Megminelése részben a lókapával is eszközölhető, de ez az alig 20 percz távolságra fekvő 3 község munkaereje által is biztosítva van.

Gerendi Istvánnál

u. p. Sövényfalva.

(838.)

Rácz György

Jolánföldi **szőlő-oltványtelepe és kertészetében**, Kula, Bácsmegeye, jutányos áron kapható **szokványminőségű**, fajtiszta, Rupestris Monticola és Riparia Portalis alanyú gyökeres fásoltvány; sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma és körte vadoncok, útszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre **Gleditsia élősövény.**

Árjegyzéket kívánatra küld az

(804.)

Intézőség.

Szőlőkaró.

Elismert jó minőségű hasított, hegyezett és tisztított

tölgyfaszőlőkaró

1·60, 1·80 és 2·00 méter hosszban, bármely állomásra szállítva jutányos árban beszerezhető.

Ney Ármin fakereskedőnél,

Kolozsvár, Kornis-u. 1. sz.

A karók 20 darabos csomagokban, dróttal kötve kerülnek feladásra.

Állandó nagy készlet minden hosszban.

(809.)

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közvélemény akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal-, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak:	24	korona.
félévre	12	”
negyedévre	6	”
egy hónapra	2	”

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfi támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának
Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A magyar komló értékesítése. <i>Bürger Albert.</i> . . .	97
Az E. G. E. komlóértékesítési értekezlete.	99
Felfagyás- és elfagyásról. <i>K. D.</i>	100
Utmutatás nagy és kisgazdáink, valamint kezdő baromfitenyésztők számára. <i>Geltch Lajos.</i>	100
Gépek a mezőgazdaság szolgálatában. <i>Éber István.</i>	101
Tárca:	
A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik.</i> (4)	98
Háztartás. <i>Emma asszony.</i>	102
Irodalmi szemle.	102
Egyleti élet.	
Meghívó,	102
Vegyes közlemények	102
Hírdetések	

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a
minők

28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari mag-
kereskedésében

BUDAPESTEN

kaphatók.

A magyar komló értékesítése.

Irta és az E. G. E. folyó hó 16-iki szakértekezletén föl-
olvasta: **Bürger Albert.**

Tisztelt értekezlet!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet részéről azon megtisztelt felhívást vettem, hogy a mai napra összehívott értekezleten a sörgyári érdekekre vonatkozókat előadjam. Midőn eme engemet rendkívül megtisztelő meghívásért a tek. egy-
letnek hálás köszönetet mondok, őszintén be-
vallom, hogy keresve kerestem azon gazdasági érdekeket, amelyek kizárólagosan csak ben-
nünket, sörgyárosokat érintenek, de én minden keresés dacára ilyeneket nem találtam. De ta-
láltam ezek helyett olyan érdekeket, amelyek bennünket sörgyárosokat és önöket tisztelt uraim, kik kiválóan mezőgazdasággal foglal-
koznak, egyaránt közösen érdekelnek. Talál-
tam olyan bajokat, amelyeknek orvoslása nem-
csak nekünk, de önöknek is megkönnyítené a gazdasági életben folytatott küzdelmet.

Mielőtt azonban ezen bajok felsorolásával és azok leküzdésére irányuló javaslataimmal foglalkoznék, nem mulaszthatom el azt, hogy örömmel adjak kifejezést a felett, hogy bennünket iparosokat és kereskedőket is közös értekezletre meghívni kegyeskedtek, mert gyakran hallani most hivatalban vagy magát hi-
vatottnak képzelő oldalról, hogy közgazdasá-
gunkban két egymással teljesen ellentétes irány harcol egymással. Ezen állítólagosan el-
lentétes gazdasági tevékenységet, vagy mon-
duk irányt, az agráriusok és merkantilisták irányának nevezik. Pedig igen tisztelt uraim, azon nézet, mintha a gazdasági foglalkozások, melyek tulajdonképpen nem két, de három fő csoportra oszthatók, egymásnak merő ellenlá-
basai volnának, teljesen téves. Mert ha vizs-
gáljuk, hogy a produktio eme három fő cso-
portja, az őstermelés, az ipari termelés és a kereskedelem mikép viszonylanak egymáshoz, és ha továbbá azt vizsgáljuk, hogy azok mi-
lyen gazdasági szükségleteik fedezésére szol-
gálnak, akkor azt találjuk, hogy a kultura mai állásában mindháromnak harmonikus együtt-
működése, gazdasági létkérdést képez és hogy az ember gazdasági szükségleteinek fedezése csak akkor lehetséges, ha mindhárom, úgy az állam, mint a társadalom által istápolva, sza-
bad működésében gátolva nincsen. Mert az ő-
stermelő termelvényei csak a legkevesebb eset-
ben használhatók fel eredeti alakjukban em-
beri szükségletek fedezésére és a legtöbb eset-
ben csak az ipari feldolgozásra szükséges nyers terményeket alkalmas alakba dolgozza át, de úgy ő, valamint az őstermelő is munkájával, a

mely a legtöbb esetben helyhez van kötve teljesen el van foglalva, ennél fogva nem bír azon mozgékonyssággal, amely szükséges, hogy termelvényük fogyasztóját, legyen ezen fo-
gyasztó akár iparos, akár pedig azon egyén, aki azt szükségleteinek fedezésére használja, felkereshesse. Erre célra külön munkásság szükséges, mely munkásság épp oly produktív és épp oly hasznos, mint akár az ő, avagy az ipari termelés. Méltóztatnak tehát látni, hogy a földműves, az iparos és a kereskedő nem ellenségei egymásnak, hanem szövetsé-
gesei, kiknek létjogosultsága éppen azon alap-
szik, hogy egymást kiegészítik és kik egyene-
sen utalva vannak arra, egymást támogatni és kik ha egymás ellen törnek, ugyanazt ten-
nék, mint ha a lábak a kezek ellen törnének, mert ők azzal, hogy az egész testet hordoz-
zák, nagyobb munkát végeznek, mint amazok, pedig ha a kéz nem dolgozik, akkor a láb ereje is megszűnik.

Tisztelt uraim. Azon kérdés van napi-
renden, hogyan lehetne komlótermelésünkön és komlónk értékesítésén segíteni? A mi a komló termelését illeti, méltóztatnak ma szak-
tekintélyek véleményét hallani, minél fogva engedelmükkel csakis komlónk értékesítésének kérdésével és ezzel kapcsolatban söriparunk helyzetével fogok foglalkozni és méltóztatnának megengedni, ha azt állítom, hogy komlónk érté-
kesítésének megoldásánál mindaddig helytelen utakon jártunk. Állandó ugyanis az a panasz, hogy sörgyárosaink hazai komlónkat meg-
venni nem akarják és hogy inkább a drága külföldi komlót pártolják. Olyat is hallottam, hogy a hazai sörgyárosok eljárása onnan ered, mert a gyáraikban alkalmazott serfőzők na-
gyobb része cseh és ezek inkább pártolják a cseh komlót, mint a magyart. De sőt még olyat is hallottam, hogy állítólag egy segesvári komló-
termelő az odaváló serfőzdében, a Saazból hozatott drága komlóban saját termelvényét ismerte fel, amelyet azelőtt néhány héttel egy cseh komlókereskedőnek eladott. Hát tisztelt uraim, én ugyan készséggel megengedem azt, hogy egyik-másik sörgyárost ilyen formán be lehet csapni, de sőt azt is concedálok, hogy ilyesmi tényleg előfordulhatott, azonban azt állítani, hogy az összes hazai sörgyáro-
saink mind becsapatják magukat, azt már épségesen nem engedhetem meg és ezt ta-
lán önök sem fogják elhinni. Pedig annak, hogy hazai komlónk itthon nem bír piacra szert tenni, annak meg kell legyen a maga oka és azt a mit az Erdélyi Gazda-
sági Egylet ma megtett, hogy t. i. közös ér-
tekezletre hívott bennünket, ezelőtt megtette volna, akkor az ország gazdaközönsége már

*Legmegbízhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgazdák Szövetkezetét
Budapest I. akadémia utca 31.*

rég tisztába jött volna azzal, hogy a baj kutforrása hol van. A baj kutforrása pedig az, hogy helytelen adópolitikánk folytán Magyarországon csak magasfokú luxus söroket főznek, pedig hazai komlónk inkább munkás sörök előállítására használható fel és csak elenyészően csekély része bír azon minőséggel, a mely eme magas fokú előállításához megkívánatik. Pedig ha azt akarjuk, hogy hazai komlónk olyan piaccal rendelkezék, ahol bármikor elhelyezésre talál, akkor igyekeznünk kell, nemcsak luxus söroket, de munkás sörök gyárthatását is lehetővé tenni. De komló piacunk megteremtése nemcsak komló termelésünkre, de mint később kimutatni bátor lesznek, egész mezőgazdaságunkra is iminens haszonnal fogja járni.

Mindenekelőtt előre bocsájtom, hogy lehet idehaza is jó, sőt igen jó komlót termelni, mely például az auschali komlóval teljesen egyenrangú, sőt azt is állithatom, hogy gondos művelés és a termelendő fajok kellő megválogatása, nemkülönben gondos szárítással Erdélyben olyan komlót termelhetnénk, mely a világ legjobb komlóival is versenyezhetne, de mindazonáltal komlónk jelenleg olyan, hogy legnagyobb részben csakis alacsony fokú, úgynevezett munkás-sör főzéséhez lehet felhasználni, mely célra exportálják is a külföldre. Már pedig, amint felemlíteni bátor voltam, sörriparunk a helytelen adópolitikánál fogva, munkás-sört nem gyárthat. Pedig a sörriparnak jelentősége nemcsak az államháztartásra, de a közegészségügyre és — amint említém — a mezőgazdaságra vonatkozólag, felette nagy. Sőt ha jól vizsgáljuk a dolgot, akkor azt találjuk, hogy jelentősége éppen a mezőgazdaságra vonatkozólag a legnagyobb.

Egynehány szám meg fogja önöket igen tisztelt uraim állításom valódiságáról győzni. Európában a legtöbb sört a következő államok produkálják: Németország produkált 1900-ban 69,291,219 hektolitert. Ehhez felhasználta 14,174,401 mm. malátát, amely megfelel 17,718,000 mm. árpának cca 350 millió korona értékben. Felhasználta továbbá 436800

mm. komlót, melynek értéke cca 44 millió K., tehát a mezőgazdasági termékek értéke, amelyeket a németországi sörgyárosok üzemiükben az 1900 ik esztendőben feldolgoztak a 394 millió korona értéket megközelíti. Adóban bevettek 113,190.176 koronát.

Anglia produkált ugyancsak az 1900. évben 59,953.087 hektolitert. Elhasználta 23 millió 772.219 mm malátát, vagyis 29,915.274 mm. árpát, 594.000 korona értékben és 599.500 mm. komlót 120 millió korona értékben. Adóban bevettek 291,898.56 koronát. Tehát a mezőgazdasági termékek értéke, amelyek a sörgyártásnál felhasználtattak 714 millió koronát megközelíti.

Ausztria produkált 20,077.554 hektolitert, melyhez felhasználta 4,363.873 mm. malátát, vagyis 5,442.347 mm. árpát 108,846.940 korona értékben és 159,325 m. komlót 16 millió korona értékben. Adóban bevett 75,500.957 koronát.

Ezekkel szemben Magyarország produkált 1900-ban 1.412.978 hektolitert. Felhasználta 300.940 métermázsa malátát, vagyis 376,175 métermázsa árpát 7,523,500 korona értékben és 11,200 m. komlót 1,120,000 korona értékben és bevett adót 5,872,014 korona és sörpótadót 12,916,874 koronát, tehát összesen 18,788,888 koronát. Tehát esett egy hektoliterre adó: Németországban 1 korona 69 fillér. Ausztriában 3 korona 59 fillér, Angliában 4 korona 86 fillér és Magyarországon 13 korona 42 és fill., ezzel szemben volt sörfogyasztás fejenként és évenként számítva Németországban 150 liter, Angliában 144 liter, Ausztriában 72 liter, Magyarországon pedig 6 liter. Hát igen tisztelt uraim, ezek a számok nagyon tanulságosak, mert mutatják, hogy mily óriási mennyiségű mezőgazdasági termék talál elhelyezést, tehát biztos vevőt, a sörriparban, másodsorban, hogy a sör fogyasztása fordított arányban viszonylik az adó magasságához, mert a mi nálunk négyszer akkora az adó, mint Ausztriában és nyolcszor akkora mint Németországban, addig a sörfogyasztás 12-szer kisebb mint Ausztriában

es 25-ször kisebb mint Németországban. A miénkhez hasonló söradó, még csak két helyen államban létezik: Romániában és Szerbiában. De ezen exorbitans adótétel nemcsak gabonatermelésünkre van nagy hátránnyal, de állattenyésztésünkre is, mert ösmert dolgo, hogy a sörgyári hulladékok mint p. o. a malátacsira és sörtörköly, a legjobb por takarmányok közzé sorolhatók és p. o. Németországban és Angliában felette nagy fontossággal bírnak, sokkal nagyobb, mint akár a szeszgyári vagy cukorgyári hulladékok. A baj kutforrása tehát a mint kimutatni bátorítottam a helytelen adópolitikában rejlik, mert ezen tulságos adónál fogva nálunk legolcsóbb sört literenként 40 filléren alul kimérni lehetetlen, míg Ausztriában és Németországban 23 fillérral már jó sört lehet kapni. Ennek hatása az, hogy nálunk a sör tisztán luxus ital, a melynek élvezetét csakis a vagyonsabbak engedhetik meg maguknak. Pedig a valódi sörfogyasztó csakis a munkás. Közegészségügyi szempontból is felette fontos a munkás-sör kérdése, mert megtudjuk, hogy ennek hiányában a munkások a gyilkos pálinkát fogyasztják, már pedig az állam is belátja azt, hogy a pálinkaivás pusztításaitól a népet meg kell menteni és hova-tovább mindinkább kezd ama nézet gyökeret verni, hogy ezt elérni csak azáltal lehetséges, ha a népnek olcsó munkás-sört adunk rendelkezésre.

De az állam maga sem károsodnék a söradó mérséklése esetén, mert amint az adó és a fogyasztás összehasonlításánál láttuk, az adó apasztásával a fogyasztás hatványozott mértékben emelkedik, minélfogva az állam adóbevétele végeredményben nem hogy csökkenést, de sőt rövid idő múlva erős emelkedést eredményezne.

Sok gazda talán azon nézeten van, hogy a sörfogyasztás emelkedése a bor rovására történhetik csupán. Azonban eme nézet teljesen alaptelen. Példa erre Franciaország, a hol a sör átlagos adója 2 korona 67 fillért tesz ki, mely alacsony adótételnek megfelelően 1900-ban 9,549.300 hektoliter sört ter-

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

(4.) I. FEJEZET.
As Óceánon.

Beállt az éj, sötét, csöndes éj. Egyszerre csak a mély csöndet messze távolból jövő különös zúgás szakította meg. Olyan volt, mint egy közelgő óriás tüdejének nehéz zihálása. Pillanatokig úgy hallatszott, mintha ösmertelen hangok kiáltanának a sötétebből, azután megint mint panaszos, szomorú hangoknak távoli, hatalmas moraja. A végtelenség sötétebből szálltak a hangok a hajó felé.

Hajóslegények, kik ilyen hangokat hallanak, azt szokták mondani, hogy a vihar a pokolból hív elő szeleket.

Mind határozottabbak lettek a jelek. A csuklyás gummiköpenyegbe burkolódzott kapitány a felső parancshidra állt, a hajótiszt rendes helyére, a megvilágított iránytűhöz ment. A fődélzeten egy utas sem volt már. Vavson és Marisa is lehúzódtak a fődélközben levő nagy terembe. Mély csönd honolt itt. Az

alacsony boltozatra erősített lámpák halvány fénye csak gyéren világította meg a terem belsejét és a kivándorlók kis csoportjait, akik fekvőhelyeiknél a fal mellett kuporogtak. A terem tágas volt, de sivár, mint a negyedik osztályban rendesen. A tető majdnem összeért a hajóoldallal, úgy, hogy a hajófalba illesztett ágyak, melyek válaszfalakkal voltak egymástól elkülönítve, inkább sötét üregekhez és lyukakhoz hasonlítottak, mint fekvőhelyekhez, — aminthogy az egész helyiség olyan volt, mint egy pince. Levegője telítve volt a kátrányos vázson, hajókötélek és nedvesség szagával. Milyen más volt itt minden, mint az első osztály pompás szalonjaiban! Csak két heti rövid utazás is ilyen helyiségben egészségtelen levegőjével megmérgezi a tüdőt, sápadttá füstti az arcokat, nagyon gyakran a skorbutot vonja maga után.

Az öreg Vavson és lánya még csak négy napja voltak úton — és mégis, ha valaki az egykor olyan egészséges, rózsásan viruló falusi lányt össze akarta volna hasonlítani azzal a kivándorló lánnyal, azzal a nyomorúságos, elcsigázott, kórtól megtámadott teremtséssel itt a hajón, — bizonyára nem ösmert volna rá. Az öregnek az arca is viaszszárga volt, mert az

első napokban föl se jöttek a fődélzetre. Azt hitték, nem szabad az. De tudták is ők egyáltalában, hogy mi szabad, mi nem szabad! Alig mertek megmocanni is; egyébként féltek is holmijuktól eltávolozni.

És most nem csak ők maguk, de a többi utasok is ott ültek cök-mókjuk mellett. Kivándorló batyukkal volt tele az egész helyiség, ami még csak fokozta a rendetlenséget és a látvány szomorúságát. Ágynemű, ruhadarabok, mindenféle házi eszköz, pléhedények kisebb-nagyobb rakásokban szanaszét hevertek a padlón. Ezeket gunnyasztották a kivándorlók, akik csaknem mind németek voltak. Némelyek bagóztak, mások pipájukat szívták. Sűrű füstoszlopok lógtak a levegőben és elhomályosították a lámpafényt. Néhány gyerek a sarkokban sirt, de a rendes zaj és mormolás elült most, mert a köd ránehezedett a kedélyekre is, aggodalommal és nyugtalansággal töltötte el az embereket. A tapasztaltabb kivándorlók tudták, hogy vihar van készülöben. Különben senki sem volt már kétségben az iránt, hogy veszély, talán a halál közeledik. Csak Vavson és Marisa nem sejtettek semmit, pedig mikor az ajtó néha csak egy pillanatra is kinyílt, egész határozottan lehetett hallani

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

nál eszközöndök, a ki a kiállításra érkező vendégek elszállásolásáról, a tevényállatok szállásáról gondoskodik és minden tudakozódásra felvilágosítással szolgál.

— A marostordamegyei szőlők rekonstrukciója. Marosvásárhelyt Sándor János főispán, gróf Toldalagi László nagybirtokos a vármegye előkelő gazdái értekezletet tartottak, melyen a vármegyei hajdan virágzó szőlőtermelés újból felvirágoztatásának módjait vitatták meg. Az értekezlet kimondotta, hogy a megkezdett akcióba belevonják a megye gazdasági egyletét a következő konkrét javaslatok foganatosítására:

Marosvásárhelyen egy állami minta-szőlőt állítanak föl a gazdasági egylet támogatása mellett. 10 ezer darab amerikai szőlőajtvány eszközöltessék ki a földművelésügyi minisztertől, melyből aztán 10 minta szőlő létesítenék a vármegye különböző alkalmas 10 községében. Marosvásárhely székhelylyel egy szőlőszeti és borászati felügyelői állás, vagy a mennyiben az is megfelelő volna, egy vincellér-képezdét végzett egyén által betöltendő ugynevezett mozgó vincellér állás rendszerezésére. A szőlő-vessző behozatali tilalmát rendezzék oly módon, hogy csak állami szőlőtelepekből származó szőlővesszőket lehessen a vármegye területére behozni. Marostordavármegye kapjon egy szénkéng raktárt 30 drb szénkéng fecskeendővel. Nyerjenek a Marostordamegyebeli bortermelők a gazdasági egylet ajánlatára az állami szőlőtelepekről kedvezményes áru ojtványokat. Létesíttessék egy szőlőmunkás képző iskola, melyben alkalmas szőlőmunkások legyenek képezhetők.

— Cselédlakások. Darányi földművelésügyi miniszter tárcája költségvetésébe 50.000 koronát vett föl, mely összegből terveket dolgoztat ki a higiénia és az erkölcsiség követeléseinek megfelelően cselédlakások építésére. A rendelkezésre álló terveket és költségeket, nemkülönben a szükséges műszaki személyzetet díjtalanul engedi át a miniszter ott, ahol új cselédlakások építéséről vagy a régiéket átalakításáról van szó.

— Buzatermelésünk közelgő veszélye. A török szultán egy német bankcsoportnak és annak nemzetközi társainak megadta a 2500 kilométer hosszúságú bagdadi vasut kiépítésére az engedélyt. Ez által a mezopotámiai búzaversenynek eddig távolról fenyegető réme közelgő, veszélyes ellenségünké készül válni.

— Eladó vetőmag. A Liptómegyei Gazdasági Egyesület olyan vetőmagvakat, melyek fajtisztaságáért és helyes kezeléséért kezeshetők, fogyasztási és értékesítő Szövetkezete útján az egész ország gazdaközségének vételre ajánlja. A szövetkezet áruba bocsát az egyesület felügyelete alatt termelt: Hanna és Chevalier-árpát 16 koronával, tót árpát 15 koronával; hektoliterenként 50–54 kg. sulyu zabot 18 koronával; fekete bükkönyt 17 koronával métermázsánként. Az őszi idényre slanstádti, óriás, probstei és közönséges rozsot fog áruba bocsátani.

— A nemzetközi kertészeti kiállítás királydíja. Ő Felsége az Orsz. Magy. Kertészeti Egyesület által a tavasszal rendezendő nemzetközi kertészeti kiállításra legkegyelmesebben a legmagasabb tiszteletdíjat: vert ezüstből és hegyi kristályból készült két serleg, valamint hat pohár és tál-

cával felszerelt boros készletet engedélyezett. Kecskemét város tanácsa 100 koronás, Temesvár város tanácsa 200 koronás díjat adományozott. Mind a két díj, mint az illető városok közönségének jutalmója fog kiosztatni. Vasary Kolozs hercegprímás jutalomdíjából egy tisztán magyar jellegű alföldi gémes kutat ábrázoló fémúntartót szerzett be a rendező bizottság, a mely magyar műtárgy az itt járt külföldi, különösen belga kiállítók között már nagy elismerésben részesült. Az iparművészeti múzeum kiállításából a »Megye a juhász számára« bronz szobor vétetett meg jutalomdíjjal. A bizottságnak különösen a magyar műtárgyak terjesztése lebegvén a szemé előtt, jutalomdíjjal csakis eredeti magyar műtárgyakat fog kiosztatni, úgy a külföldi, mint a hazai kiállítók között.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délután a kiadóhivatalhoz juttatandó.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzőlog és váltókölcsonöket nyujt és **BETÉTRE 5¹/₂ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társ szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy-szintén összes női évszerek) F. Berguand fils leghirve-sebb párisi gyárostól legelő-nyösebben beszerezhetők

POLCÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott az „Erdélyi Gazda”-ból. (792.)

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai
szőlőgyár, KÉSMÁRK
(791.) elismert hírneves

Szepességi Vászón

és
Damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

VALÓDI SZEPESSEGI VÉD-JEGY
EGBT ZIPSER

ezen véd-jegygyel van ellátva

HAZAI IPAR!

Cimbalom (637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitünő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegeszi Géza,
műokleveles cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Eladó fajbaromfi és tojás.

836

- Langshan tyuktörzsek: 1 kakas 2 tojó ára 12 K.
- Bronz pulykák: 1 » 2 » » 24 »
- Francia fekete pulykák: 1 kakas, 2 tojó ára 24 »
- Fehér pulykák: 1 » 2 » » 18 »
- Keresztezett erdélyi kopassnyaku: 1 kakas, 2 tojó ára 08 »
- Bronz-, francia-, fehér pulykatojások: darabonként 50 fill.
- Langshan tyuktojások: » 20 »
- Plymouth » » 20 »
- Pekingi kacsá » » 30 »

Csomagolás ingyen.

Uradalmi intézőség Kendi-Lónán. (Posta: helyben.)

16 mázsa raczka gyapju jutányosan eladó.

Czím a kiadóban. (1002.)

4 törzs Plymouth Rock tyuk

— eladó. —
Áruk 50 korona.

Cím a kiadóhivatalban. (1003.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

830

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok és üzletrészekben	1268.080— «
Tartalékok	111.053.60 «
Összesen	1.779.133.60 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredményében biztosított tagok díjarányban részesülnek.

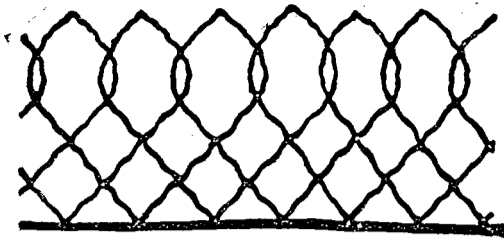
Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók 5% kamatban, a biztosított tagok díjviszabóritésben részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosításul és nyomtatványokkal minden irányban közönséggel szolgál.

az igazgatóság.

LEBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonal és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
 Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fennállatú bevonásait; pince, padlás, felső világossági-

magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, athány rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tuskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

Erdély legszépbb vidékén 88 kat. holdas uri **birtok** prima földekkel, kitünő épületekkel, tornyos kastélylyal, remek élő és holt felszereléssel s a városban 6 szobás modern uri házzal összesen 25000 forintért **eladó.** 43 kath. holdas kitünő gyümölcsös **töldbirtok** épületekkel, csinos villa is van. Kedves nyaraló hely, tulajdonos elöregedése miatt 20,000 forintért **eladó.** -- Bővebbet Gyömrei Jánosnál Zentán 315. (814 II.)

Spárgagyökerek.

Erfurti óriási, Eibenschützi, Canover-féle óriási, Argenteuli korai és Argenteuli késői, 100 drb 1 éves 2 kor., 2 éves 3 kor., 3 éves 4 kor., 1000 drb. 15 kor., 20 kor., 30 kor., 10,000 drb 100-150-250 korona.

Egyéb faiskolai cikkek árjegyzék szerint.

Pecz Ármin

faiskola tulajdonosnál,
BUDAPEST,
 VII. Kalvária-tér 9.
 (835. II.)

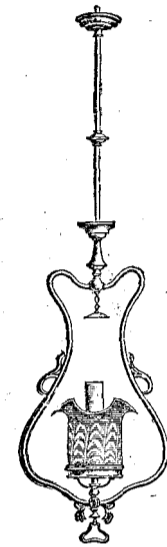

Lóhere, luczerna,
 északnémet takarmányrépa és egyéb gazdasági magvak, továbbá világhírű **erfurti kerti magvak** legjutányosabban **Radwauer J. L.** magkereskedésében **Budapest, V., Nádor-u, 8.**
 Tessék árjegyzéket kérni! (811.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt. Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464)

SIMMENTHALI üszők megvételre keresteknek (12-15 drb) Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

A Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság gyári raktára **KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 20. szám.**
 Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait: **Pompás csillárokat, asztali és függőlámpákat, valamint egyszerű lámpákat** közönséges használatra.

Légszesz- és villany-csillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb. legmérsékeltőbb gyári árak mellett. Ugyanitt kapható valódi amerikai petroleum; „**KIRÁLYOLAJ**” mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan. **Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.** (776.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest
 Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legközelebbben készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöztetnek.

Több százezer erdei és fekete **fenyő-csemete** **eladó.**

- 1 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 3 korona,
- 2 éves, csomagolás és vasúthoz szállítással ezere 4 korona.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény nyújtatik.

Szives ajánlatok **Gróf Bethlen Pál** Öméltósága erdőkezelőségéhez **Bethlenbe** küldendők. (820.)

Láng és Lovass gépolaj és gépzsir-gyára **Budapest, V., Váci-utca 140.**

Ajánlja legjobb minőségű **gépolaj-, hengerolaj-, gépzsir-gyártmányait.**

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt. intézendők. (602.)

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.
 TERMEL ÉS SZÁLLIT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

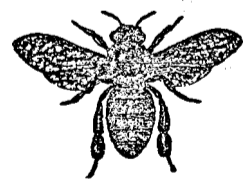
- a) a sertésorbáncz ellen 100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 15 kor. szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor. lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállit 10 adagos **L. V. T.** jegyű oltófeckendőket, oltótüket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Kún Mátyás

késműáru gyára **KOLOZSVÁRT.** Kossuth Lajos-utca 2. sz. 3 koronáért írásbeli jóállás mellett küld egy darab angolaczel **beretvát.** Kertieszközök, zsebkések, ollók, párbaj és vívókardok nagy választékban. Fodrászkések stb. köszörrülése kifogástalanul eszközöztetik.

Eladó méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz 6/10 kilogrammos üvegekben á 60 fillér, nagyban á 50 fillér árban kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák-Ferenc (Bel-Közép-) utca 11. sz. m (I. em.) alatt. Vidéki megrendelések 10 üveggel vagy azon felül utánvétellel. (686.)

Az E. G. E. állandó gépkiállításának intézősége

a téli évad alatt is készséggel rendelkezésére áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

BOSCHAN TESTVÉREK

MAGKERESKEDÉSE,

csász. és kir. udvari szállítók

Bécs, I., Bäckerstrasse 9.

ajánljuk a tavaszi vetéshez mindennemű **here-, fű-, répa-**
és **gazdasági magvainkat**, melyek származásának tiszta
és csiraképes voltáért jótállást vállalunk.

Heremagvainkat új és varrásnélküli zsákokban szállítjuk,
100 kilós zsákjaink a bécsi cs. kir. magvizsgáló állomás
ólomzárával vannak ellátva, arankamentes bizonyítvánnyal.

Here és fűmagvainknak az árai ugymint minták az
„Erdélyi Gazda“ szerkesztőségénél vannak s ugyanott meg-
tekinthetők.

(817.)

Eladó birtokok.

Fehérmegyében	205 hold	Krassó-Szörénym.	70 hold
Hunyadm.	120 „	Krassó-Szörénym.	50 „
Veszprémm.	90 „	Baranyam.	60 „
Szatmárm.	86 „		

Következő birtokok **haszonbérbe adatnak** s nagyobb része
azonnal is átvehető:

Csongrádmegyében	120 hold	Veszprémm.	70 hold
Veszprémm.	110 „	Somogym.	70 „
Fehérm.	100 „	Szilágymegye	60 „
Torontálm.	100 „	Ugocsam.	95 „
Torontálm.	60 „	Borsódm.	50 „
Hontm.	80 „	Szatmárm.	65 „
Háromszékm	80 „	Bács-Bodrogm.	50 „
Háromszékm.	70 „		

Bővebbet **Gyömrei Jánosnál Zentán** 315. Válaszbé-
lyeg kéretik.

(814.)

Már 25 éve küldöm szét az 1900. évi
párisi világkiállításon

Grand Prix-vel kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem: (762.)

Vodicka F. földbirtokos
Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

Általános és különleges növénytermelés.

Irta: Cserhádi Sándor.

Ára 18 korona. I. kötet. Általános növénytermelés 565 lap 218 ábrával. II.
kötet. Különleges növénytermelés 528 lap 153 ábrával. Megrendelhető a
szerzőnél Magyar-Ovárott Mindenik kötet külön is megrendelhető 9 korona
áron. Ezen munka a növénytermelés körébe tartozó kérdéseknél kimerítő
tájékoztatót nyújt. (751.)

„Raktárunk nem a lánczhiddal szemben; hanem az
Akadémia közvetlen közelében van.“

Diszes virágvázák nagy válasz-
tekban 1 koronától 40 koronáig!

Mindennemű üvegáru háztartási
és gazdasági cselokra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy
raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. sz.

(722.)

Tavaszi vetésre szállit meg-
megbízható szlavonai

Vetőmakkot

a legjutányosabb áron hektoli-
ter vagy métermázsánként.

Sperber és Berger
Sziszeken

Horvátország.

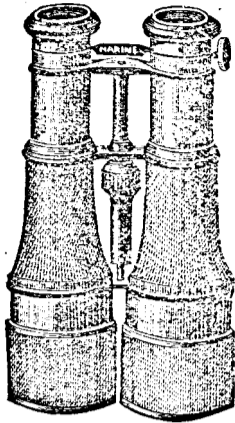
(834.)

CALDERONI ÉS TÁRSA, Budapest,

IV., Váci-utca 1. szám.

IV., Kis-Hid-utca 8. szám.

Gazdaságokban nélkülözhetetlen műszerek.

Tábori, mezei és színházi látcsövek, Fényképészeti készülékek. Legújabb Zeiss-féle távcsövek, Szemüvegek és orrcsipesek.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

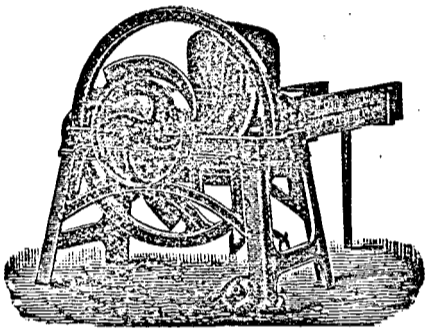
Villamos fagyjelző hőmérők.

Areroid légsulymérők középfinom és finom művezetel, Bigany légsulymérők, Maximal-minimalhőmérők, melyen leolvasható volt a leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok, Mérőlánczok rectificációval, Aczél-mérőszallagok vaskereszten, Szöglüzü korong, Üvegház-hőmérők, Fagyjelző-hőmérők, Zivatarjelző-hőmérők, Szoba-hőmérők, Kazal-hőmérők, Pincze-hőmérők széles beosztással. Melegágy-hőmérők, Keverék-hőmérők, Burgonya-mérleg, Eső-mérők mérchengerrel, Hygrométer (nedvmérő), Lambrecht-féle nedvmérő, Hitelesített szesz mérők, Hitelesített cukormérők, Kappeler-féle tejmérők, Soxleth-féle tejmérő hőmérővel, Wagner-féle bormérő üvegből, Alambic Salleron készülék, a bor szesztartalmának meghatározására, Szöglükrök.

(806.)

Baleset

kizárva!

Szecs kavágók szabad. önműködő kiemelővel.

Répa vágók, darálómalmok,

!!! Gőzfűlesztő-készülékek !!!

legújabb és legkényelmesebb szerkezetben

Umráth és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 10 lóerőig,

Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

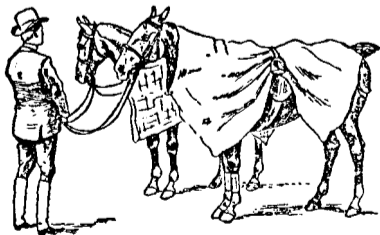
(763.)

Az 1900-ik párisi kiállitáson 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal 16fluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocatión ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertés por (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: $\frac{1}{2}$ kiló 80 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por $\frac{1}{2}$ kiló 2 kor., $\frac{1}{4}$ kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallitáson Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)